بیوسي

د عبدالهادي ریشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجموعې نوم - بېوسي

شاعر - عبدالهادي ریشاُ

د لیکلو کال - ۱۳۷٤ هـ.ش

د چاپ ځای - کراچي

د چاپ شمیر - پنځه سوه ټوکه

خطاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

دا د بېوسۍ مجموعه د هغو کورډاګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چې د ناښادو اولسو د ښادیو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو ککریو سره ډک زړونه د ځمکې په غېږ ورو ستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښتو کرزو د لمړی شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مې توان وموند د وهمه مجموعه به هم د خپره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بېوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضورته يې وړاندې کړم. زه پسر خپل بول و دربېدم، خپله گايه مې داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

ترهغه گړيه پورې ترڅو چې د پښتو کرزو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعر پوهانو او عامه خلکو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ویونکي کوربنادي به ښه پکښې ووایي. نو مې ولې په هوا زړه مې کښانده وو. کله چې پوه سوم چې د پښتو کرزو مجموعه بېخي چاله نظره نده غوړځولې، نه یې یو مخیځه (نو) پر کښ کړی دی، وروسته مې نو پرځان یک سنده کړه. زړه مې پرپښتي سو. یو څه ناڅ مې پر کښېنوست. چاچې زه د پښتو کرزو د مجموعې په تائید سره مکتوباً ، غیاباً او مخامخ غښتولی یم. دوی دې د سیالانو سرسي. زه یې ممنون کړم.

او هغه کوربنا دو چې د مجموعې پر بعضي ځایو تنقید نیولی دی. د هغو تر دا پاک دین وګرزم چې پر یوه مخ یې نده کړلې. او هغه ښادمنو او صاحب نظرانو چې ښه نظر او لار ښونه یې راته کړیده. دوی ته سلامه دي، غیبي سپاره دې مله وي، کوړي ودان.

ښاغلو لوستونکو!

مابه دغه د (ښنوسي) مجموعه دوخته لا چاپ کړې وای. خو زړه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلي خواچې مې د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه بنۍ د ګرانۍ داسي هښه، باد نښوتۍ چې د غرانو زیږه سکه یې داسي ور سولولې وه چې غران د غزارزش خوښه کوې د خوشکۍ تروړن یې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د بېه مانه دړلودل چې د هغه څخه يو څه را واخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، په اريان پاته وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چاته چې مې اميد دړلود هغه ته چې مې ورياده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځړاوه، نه و پوهېدئ. په داسې وخت کې نو ما واړو سړی خا مخا واسرنګه کېږي. دامې هم ځان ته عار باله چې ريشا' دې ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوو محمد وپوروړئ کړي. دامې هم نسواى منلاى، نه مې وړ بلل چې ليکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاته سې. باړه مې زړه راغونډ کړئ. ما ويل "څه توکل يې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چڼې مې و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې د ونه پيسې برابرې کړې چې دا د بېوسی مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. ما خو دا کار د۔ نس په خوزو وکئ. اوس نو پر تاسې ده چې نوکئ وخت وروباسئ او د يېلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

دا چلي ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي یا گډلي شنل په تاسي اړه لري. زه به تر هغو پورې غابښ وچیچم، چې تاسي یې توري و سپیني شنل سوي وړه ځپل د قضاوت د ترازوو پلو ته ور غور ځوئ.

تاسي ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر کې لا دا خبره ستاسي تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته راپېل کړه. او بعضې نوري لکه:- د لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتو ټولنې) په مجله کې دا کاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا) وېرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پانې یې گنټتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړینې په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوا نیول سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر ووایه چې البته نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مي و مصر ته د ده دفتر ته ولیږل. گاگارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

را کښېنته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی، او د ده د فترته مې پس له څه وخته واستوئ چې خبر يې د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. د لمړي پلا د پاره چې (آرم ستراڅ) امريکايي پرسپوږمۍ قدم کښېښود، ما د ده په شان کې هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پېټه کې مې ثبت کړی، نو ګوره چې هغه پېټه به اوس چېري وي؟ د غسې زمانور شعرونه په مختلفو جريد و په مختلفو وختو کې خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرګې په مجله کې، د سولې د جبهې په جريده کې، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کې او نورو اخبارو کې چې زما سره يې نه تاريخ سته نه مې شعرونه پياد دي.

خو اوس هم يو څه شعرونه د تومني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چې بيا د بلدي د ګوروان کاندرا- ونه سي. اوس يې د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چې د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شير پېړه يا به داسي مفرح دل و دماغ و تسکين د هنده اعصاب وي چې په هر ګونډي کې به يې ترنګ خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځايه بولم. ځکه په دې شعرو کې د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د خګر خزکی، د بېزغاله مغزو جزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکې او د زړه درزونه، دردونه، غمونه، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسې به خوا دروو هي. خو د پېلادو يلو توصيه يې زه څکه درته کوم چې، تاسې بيا هم د اولسو په جګرخونيو کې ور سره ګډ او شريک سئ، چې دوی يوازې په غم کې پاته نسي او پر دې تور، کمبله ټوله داغ ديدګان او غمجن سره کښيني او پاتا سره وړکې. وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلامې د دې مجموعې نوم په دې خاطر بېوسي، وتاکئ، چې ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم بېوسئ، زموږ په پښه دي. تر دې حده پورې بېوسه او بېر- ندوکي يو چې د پيښې د تسه څخه هم بېرېږو. هانور خولا پرېږده. دا زموږ بېوسي نه بولئ؟ چې پر يوه ټيک يې راته ايښې ده. په سږ مو راته ګوري؛ تورې يې راته پرتندي دي. د ناترسو ترچپلاخه لاندې يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پر خوله لوږ و د پوړته کيدو څوک نسته. په سترګو کې مو خاورې رډ، بډ پاشل کيږي. تاټو بئ مو ورک دئ. د خدای پراوبچه مو څوک نه پريږدي. په هر ځای کې شېر خطيان يو. په جيب کې شانزده، په کندرې کې سپېروني ندئ پاته.

لڅي وېتي شتمنی موږغلوي. د خپلو هستیو ېسر په چیچه ایستلي یو. تېغونه او اړزې لا د لاسه راباندي صافوي. د دغه واقعیتو په نظرکي نیولو سره مي د دې مجموعې نوم "بېوسي" وټاکی؛ چي د اکثرو جملو څخه هم دا ښکاري او بېوسیوږغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه نه وو خواوس زموږ وس غلو وسدارانو وړی دی.

خاوري عبدالهادی ریشاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

منښه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چې د وستان یې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چې ستا د غه د ښوسی مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چې "دا خو د زوی زړی دئ. مګر ستا خط کله د وایې دئ؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طواء تکئ دئ که یې بیله مـا بل څوک ولیکي". ورسره ښه مي کړه. ما ویل "ودي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کئ. ورته وجوغېد ئ. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کې په خط کې دونه باولی سو چې پرخط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په ښپېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، پوه او مستعد زلمی دئ. استعداد یې د ستایلو وړ دئ. مګر نوښه وکوچي پر هیواد مود بلاسا ختلې ده. د د غسي ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کې تره تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د لیکنې د زحمتکښي منښه کوم. بیا یې استعداد ستایم چې په لږ وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترګه هم وړاوړي.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي دبريو غښتي برخي ورته غواړم.
- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره || عنوان	مخ
١ . لوی ښتن	١
٢ . رب ته دریږو	٢
٣ . اي خاونده !	٣
٤ . دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
٥ . لېوه هم پرهېز کوي ؟	٥
٦ . حالونه مي راوړي	٦
٧ . بېچاره پروفیسر	٧
٨ . غم ځپلي اولسونه	٨
٩ . لامونه دي پېژندلي ؟	٩
١٠ . تشي د خولې خبري	١١
١١ . دخپل زوړه ناخبره	١٣
١٢ . جنګ پرغله دئ	١٤
١٣ . دلته ګذاره سخته سوه	١٥
١٤ . زوی مړي لاس نه اخلي	١٦
١٥ . للو ، للو	١٧

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم	۱۹
۱۷ . که راتله نو پاخه راځي	۲۱
۱۸ . داخه سوران راغلئ دئ	۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه	۲۳
۲۰ . دټولو زړونه دک دي	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه	۲۸
۲۵ . دغه دئ ایثارنو	۲۹
۲٦ . کفن کښ	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګګر	۳۲
۲۹ . پس ګردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ	۳٤
۳۱ . نامېندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳٦
۳۳ . لرګي یې پکار دي	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولوېږي	۴۱
۳۸. کوربل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنږي	۴۴
۴۱. تماشه يې کوه	۴۵
۴۲. دبل لاس	۴۶
۴۳. تولد دی دئ	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښبوته لوېږي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هګۍ	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند	۵۳
۵۰. د سرونولو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢. د غم حال دئ	٥٤
٥٣. زړه ته مولويږي؟	٥٥
٥٤. ژړي تلي	٥٥
٥٥. ولي بل ته اړيو؟	٥٦
٥٦. د غلو ملګري	٥٦
٥٧. څنګه وکم؟	٥٧
٥٨. بي فايدي مجلسونه	٥٨
٥٩. نيکي غوښتني	٥٩
٦٠. په ويښه بيده	٥٩
٦١. وچاته ور زغ کړم؟	٦٠
٦٢. پر کمه رهي يو؟	٦١
٦٣. پښتون پاته سو	٦٢
٦٤. لاس يو کئ	٦٣
٦٥. ذ غاليان سو	٦٤
٦٦. فراري عاشق	٦٥
٦٧. مردار خواره	٦٦
٦٨. ترکلکين راته ګوري	٦٧
٦٩. ګلګل ميري	٦٨

شماره ـ عنوان	مخ
۷۰ .توپک خپل و پردی نه پیژني	۶۹
۷۱ . بوسه بو	۷۰
۷۲ .پر صراف کلبي نه چلیږي	۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه	۷۲
۷۴ .بدي خاطري	۷۳
۷۵ .منافق	۷۴
۷۶ . کوږ لاس کوږ مغزی	۷۵
۷۷ . بَرگ گل	۷۶
۷۸ .بنه انګور چغال وهي	۷۷
۷۹ .پښي نه پر ور ځي	۷۸
۸۰ . آینده نتیجه	۷۹
۸۱ . د بیت المال موږ کان	۸۰
۸۲ . نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳ . ترکه و ارزانه	۸۲
۸۴ .سِوَک زړه	۸۳
۸۵ .اوږد زکندن	۸۴
۸۶ .پر یوه زخم بل زخم	۸۵
۸۷ . بنه کوئ بد مه کوئ	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سگریټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار یانوته	۸۷
۹۰ . خپلي بنگلي ته ځم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندېي نسته	۸۹
۹۳ . په ټوک یا ځیره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرومریدان	۹۱
۹۵ . بي سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږي لاري	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصوّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راکړي دي بې شمیره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بینده په زړه آګاه د هر بنده یې
مهربان یې نګهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یووړه ستا رضا په عباداتو
ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نه شم د خونکارو پر عاداتو
د صالح نیکو کارانو عمل راکړه
ماخوندي کړه د روزګار د جنایاتو
ته هادي یې هدایت هادي ته ور کړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هدایاتو

رب ته دریزو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي

هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړوکي پروت نه وي تلاوت غواړي

مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي

که مؤمنان موږ یو له بله سره وروڼه یو لو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي

که څوک یو اځی لمونځ کوي زکاة بیانه ورکوي
نیمی آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي

د همسایه سره اسلام د وړور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي

قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي

څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نژدې
ښتنتی عادل دی د بنده هم عدالت غواړي

خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښتیا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څخه لیرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب تر سره پورې
د رحمت امیدلرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ څوا نسوه سمه
په محشر به څېل عمل سرافګنده یم
بندګان وایه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بینا سترګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لاتر کله پاینده یم
زما د ژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښا کله د چارو ساز نده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دئ چې نه چاغیږو

راته وايي چې څوک مخامخ دروغ
د هغو خلکو لرمه پر زړه داغ

په خوله قال الله و قال رسول وايي
په خوړک کې مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کې يې د ژبې لمبې وړې
وي د ننه زړه يې تور لکه څراغ

چې د زړه او د خولې لاري يې يوه نه وه
منافق دئ غوره ژبه د ابلاغ

چې يې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيري و باسم د دې سړي سراغ

ولې نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرځي الاغ

که په رنځ د خونړيزۍ سړی اخته سي
نه جوړيږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوره مرګ په ګروم کې
ريشا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیوه هم پرهېزکوي؟

یا پیدا دئ تباهۍ لره چنګیز بدلوي جګي کوډلي په خاکرېز
نعمتونه کړي بدل په تورو خاورو یا یې لانس کړي په یوه ګړي پالېز
یا یې راغلي بلبلان ونړي د باغه وابه نه وړي له کارګه د بلبل رېز
یا رمباړه، یا شیشنۍ، یا ړاپي دل دي حیوانان کله ویلی سي نیرېز
درنده حیوان دئ هرچا پېژندلئ نه پو تېزي د دوی پوست په قناوېز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي که بهانه تر آخره وي کارېز
د مردار لا بس په خوړکي ډېر حریص دي چا لیدلئ د کارګه، لیوه پرهېز؟
یو د بل حیات ته وېني د ځان ورکړي بل جلا د غوندي د وینو وي خونړېز
بنه و بد اعمال د هرچا جلا کېږي که څوک ولري د عقل والبېز

پر ریښا د نفس، هوا لښکر سي راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

حالونه مي راوړي

آ بناد منو! ماغمونه دي راوړي   ما د ګړوب هيوا د حالونه دي راوړي
تول ژوندي پې پرتې باندي څخېدله   او د مړو مې تصويرونه دي راوړي
يو مخيځه وطن واړه هديره وو   د قبرو مې فريادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته   ما پې تش آه و دردونه دي راوړي
په نکريځو سره لاسونه هوري ښخ دي   ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو ستر ګو اوښکي   سيلابونه، سيلابونه دي راوړي
په اوربل يې د اوربل ويښتان پاشان سوه   شاعر څو شعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي   د خزان مې ژړ بلګونه دي راوړي
پر ديوال ماغزه پراته وه د بيبيانو   د کوڅې مې ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزې په ژونديو پانېدله   په سند کې مې هډونه دي راوړي
روڼ اتيانو لا تر کله روڼه نيسې   دا د ئ ما روژه ماتونه دي راوړي

داچې نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ريشاء د غم بيتونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفيسر

تو سړ دود وږي په زړه کي اوربلېږي
د کوړي پښان د زړه خونه سوځېږي
په ظاهره روغ، دروڼ لړمون پخته يم
نا خبره د سباچي څه راکېږي
زما په رنګ تاړاک بل چاندئ لید لئ
صورت نيږي، زړه لړزېږي، سترګي لوېږي
د علاج دارومي ندي پيدا سوي
پروفيسر مي په تشخيص لا نه پوهېږي
ډير تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوي په مرګ لا خوشحالېږي
ريښاٴ مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدایٔ خبر چي د ژوند چاري دي سميږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یاړانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
ږړه کې ګلومه ځپل دړد ونه د غمو سره

چاړاته د عقل اساسي لاره ونه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلګ اوړ اخستي دي په اوښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژړ به آبد یده اولس له ګرمه سړده وخیږي
لاړ به پرې کوي دوړاندي تګ د کاروانو سره

مه نامیده کیږه ړیشا، غم غصې د لیرې کړه
ځان دې کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

لا مونه دي پېژندلي؟

د غه څوک دي چې يې وږني هم يې سوځي ؟
د غه څوک دي لوټوي چې يې د ورځې؟
د غه څوک دي چې د ورور د جېب يې باسي ؟
په رقم، رقم نومو يې ختا باسي
د غه څوک دي چې شړي خلګ د کوره ؟
د غه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
د غه څوک دي چې قبرونه يې ډېرېږي ؟
کوړ، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د خپل ورور د کورچرګان دي
دوی پرخه دي تباهي ته جوغ ښپدلي؟
دا یې رحمه دا بښیلي، ښوید لي
دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هرځای یې اور بل کړی د حسد دئ
آیا پېښنې یې دا ناترسه څوک دئ؟
د سور سات او ښې چې هر کاله ته چوک د
خلګو ېنې سې بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ریښا سوالو ته ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولې خبرې

د نړۍ بشرخواهانو، چيرې ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيرې ورک ياست؟
زموږ له حال څخه خبر ياست اوکه نه ياست؟
مهربانه پرخوارانو، چيرې ورک ياست؟
د افغان پر سروڅه ناورين سيده دی؟
بشر دوسته انسانانو، چيرې ورک ياست؟
سترګي پټې دي، که حق نسي ليدلی؟
حق بينانو بينايانو، چيرې ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي نيست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چيرې ورک ياست؟
افغاني ملت په وينو لړند پروت دی
بې سرحده ډاکترانو، چيرې ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبرې
د عمل وفادارانو، چيرې ورک ياست؟
توازن نسته پلې سپکې درنې سوې
په نړۍ کې منصفانو چيرې ورک ياست؟

تر غذا سود سلاح کاروان د مخــه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟

د اوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟

د افغان نجات ته کمـه لاره وزي؟
مخ کښنانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟

بشري نړۍ قرض داره د افغـان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟

د امیدسترګي وتاسو ته کږې دي
اې! د سمي لارویانو، چیري ورک یاست؟

د کارګانو آوازونه پورته کیږي
له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟

په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړۍ خلاصي شاعرانو چیري ورک یاست؟

ریښا ورک دی په نیا روپه دربیلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په بنا یست کي قافلي دي مخ ته اوړي
خوولاړي يې د تورمخ غلام و د ړ ته
په مړانه دي د بيان دي چپه کړي
په قوت کي غر ولاړ يې هر خطرته
اې د خپل مړاني، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت يې وسره لمرته
په برېښتاو په شمله دي څوک اخته دي؟
په پړوني کي ولاړل کيږي و بهرته
سپینه وړځ دي د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېر وي و سپين سحر ته
د بابا او د نيکه نوم دي هېرشي
بد نامي بيا پاته کيږي وپسر ته
وروستي عمر د زيشاء د بې آبي سو
وچه د ړختنه ړسيږي وشمر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پرغله دئ

که د وړنو تر مېانځ نه وي يکرنګي
زندګي د ښخونه ده زندګي

د ملت تر مېانځ که يو وار نفاق راغی
پر ورغور ځي هرڅوړي او هر بېنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلئ
د نفاق اساس يې اېښئ فرنګي

دغيرت بګړی وغاړي ته لوېدلي
افغانان دي يو د بل سره جنګي

د برين زړه وال د وروريه مرګ کړي فخر
غواړم هغه زړه اهالک چي وي سنګي

چي د بل په اشاره خپل ورونه وژني
تر دې نسته بله لويه بې ننګي

نه آرام او نه اميد د هوسايي سته
زوړ و ووړ ژوند تېروي په خلوت بې تېښنګې

چي پر زړه يې د روپو د حُب تماپې وي
د هغو ظاهري خوئ وي پلنګي

په ميدان کې چي چرګان سره بېرسي
لمړی ضرب يې وي پر تاج د کلنګي

ړښتيا څوک دي پرسورنا کله غوږ نيسي
چي وي پوړته آواز ونه سوړنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپين سرود نارو مي بدراځي
د سپين ږيرو د ګيلو مي بدراځي
مشران چي د خپل کور مسئوله نه وه
د کړو وړو خبرو د هغو مي بدراځي
چي په کور کي نه تنظيم نه د سپين وو
له دي ګډ وډ تنظيمو مي بدراځي
چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له درواغو د وعدو مي بدراځي
دلائيل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو وړ آوازو مي بدراځي
فيصلي چي په عمل کی تطبيق نسي
پر کاغذ د فيصلو مي بدراځي
هسي دي ډير شيان موجود سته بدمي ايسي
خصوصاً يا د جنګو مي بدراځي
ريشا ولا ډر سره يوي بلي سياري ته
ستا له دي نصيحتو مي بدراځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړی لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادوګرا باندي کړۍ
عقل فکر یي دئ زما له سره وړۍ
د خپل ځان سره مي واک واختیار نسته
کشوي مي لکه مزغاړه کي پړۍ
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت یم لکه مړۍ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومبړۍ
چي یي غوښته هغه هوډ ه یي پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړی
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخي دي
یو دا بل حلالوي لکه اوز ګړی
د خپل کوره یي ریشا بهرته ویوست
پاته نسو په کاله کي د کوز غمړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دې درشي د ليمو للو، للو آباهي، آباهي للو للو
د سترګو تور د زړګي سر للو، د توري شپې ژړيه لمره للو، پر د ښمنانو سې لاس بره للو

الاهو للو، للو

اوس دې خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پر موږ نازونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دې کوه تر سپيدو

الاهو للو، للو

سباقومونه روڼې، کار له غښتلي پالي، دوی ته د لوړي ساتي
څښتن د لويو کارو، د نوي، نوي فکرو

الاهو للو، للو

ته به اقوام ويښوي، ته به عوام ويښوي، بشر تمام ويښوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو

الاهو للو، للو

نړۍ کې سپين دي که تور، هريو د ځان بوله ورور، نړۍ د ټولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو

الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړي غونډۍ شني کوه، زوزان د بېخه ړېبه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پر رودو
الا هو للو، للو

پوره که لوړي هیلي، د مرگ سلاح کړه ویلي، وایه د ژوبد لي
وړک کړه خطر د جنگو، خلاص کړه بشر د لمبو
الا هو للو، للو

زما وصیت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کوه
د غه قیمت د شیدو، ستا څخه غواړي ببو
الا هو للو، للو

د خلگو زړه وساته، زړه یي د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو
الا هو للو، للو

آینده ښاد اوسي، آرام، آباد اوسي، لوی سي د مراد اوسي
زما نازولي زړگو ! چي هېره نکړي آدکو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حرّیت نړۍ
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړۍ
دا ده دانسان دترقۍ اوعصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللې دوروری اودښه نیت نړۍ

دا جملې که هرڅو په رښتیا سره ویلې وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلې وي

آیا استعمال داسلحو تاسې ژوندون بولئ؟
جنګ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
اوکه پرعوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رښتیا چې د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړه پربې د فاع خلګو ناورین دی مصیبت دی
دوی وایي چې جنګ داخلي کار د مملکت دی
ځواند! هسې نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چې جګړه وي دیو، اِن مسؤلیت دی

هرجنګ په داخل کې د خارج څخه تمویلیږي
دخل دخارج وي دسد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل دي د یو.ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلي بې نتیجې د اناپانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړ ده د یو.ان استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کي تردې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف تللي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي ټڼګدارانو دي
واړه اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژړنه راځي
کله که راتلله ډېر پاخه راځي

ګوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي

اوس د ګل هوسو ګلستان نه دئ
دلته نوی اور په بلېده راځي

اوس یې د ړانګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پېر نخره نه د یوالـه راځي

یو ځل چي د غم کمبله ټوله سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي

هر وخت چي سړک یې او پاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي

یو کرت که لمر تر اوره ووتئ
هلته به ریښا د لمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټئ
ژړ خزان پر ښنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته شوک کله تیریدلای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي ککرۍ خمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او ښکي د یتیم دوچید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژر ځملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

یاران یې بد راکړه

زما خواږه یاران دي چیرې راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تېر ایستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وړاشه سته
نه یې زړوز د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کنډوالي، یا تښتي تورې دي کوډلي
اوس به چیرې زه خواږه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوټو ټپو ناست وي د کلي
شکایت، درد و غمونه مشترک سوه
ریښا سته په شان دي ټول پر زړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه ؟
پاک صفا زړه‌مي د رحم پیدا نه کړی
چي يې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پرحال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چاته وایم
تر ما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په مینه کې د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیرګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زړنده دل به وو پخوا ، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د رېښاء هم هسي ډک د ارمان نن زړه

ترمرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پړسوب کړي
عقل سوګند وه نن لېونتوب کړي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه بښايي بې زړه چې مینتوب کړي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګېند غونډي چې سر وك د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندې توب کوي

ګېند پخپله پوره خیالات نه لري
واړي د لغتو يې لوړتوب کوي

ځواني ککړې تر خاورو لاندې سوې
زوړ ریشا قبر وته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي شرمولو

ډیر وشرمیدلو تر هر چا پورې . څومره خجالت یو تر دنیا پورې

هر ځای ریشخندي د بلا سره یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګې چې سې وچې بل څوک نه وینې . مرې سترګې ولاړې وې تر سبا پورې

څو نه د رواغان موهوم وانه وړیدل . حق وارّه باطل سوه تر شتا پورې

ډېرې د وعدو خلاف ورځې وسوې . نه ورسیدلې تر وفا پورې

دا ژمنه بې هم د باور نه بولم . سل ژبې بې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندي د ریشا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کېږي په زور محبت غواړي
هر قدم د مېني غور، دقت غواړي
چې رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چې ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسېدل د عشق پر لار تسلېدل دي
خوب وخیال دئ چې په مفته وصلت غواړي
په اخر کي هغه پاته شرمنده سي
چې د یار د خوښي پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غماز ان چې مي د یاره فرقت غواړي
ریشا صاف او سه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولـــګاوه

زندګي ړاته زندان سو . ديوالونه ړولانه سوه
اولادونه اتکړې دي . آزادي غلامانه سـوه
څه شي وکم؟ چيرې ولاړ سم؟. دړه دي وخپل منفور يم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه
په ما مخ دئ لګيدلی . څوک مي غوږ پر کږونه ږدي
دوروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېـګانه سوه
څوک مي ولي په ده بـرو؟. څوکلوي مي، غموي مي
چي پر سد يې ځان بللی . هغه واړه ديوانه سـوه
ولي مينه الفت ورک سـو؟. ولي هيڅ تـرحـم نسته؟
ولي عقل و لاړئ پښبوته؟. چي پر جهل ړوانه سـوه
اختيارات مو د ځان ندي؟. که د بل ده ول ته نخښـيږو؟
که مو سد د سره تللی . چي کاروته خصمانه سوه
بې چاره "ريښا" ځـوږيږي . وروستي عمر پر تيريږي
دوړ و په لاس کښېوتي . ړړه د ګرومه پقتانه سـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دئ ایثار نو

نور موغټ کړي غټه وويي لا نور
ځان مو ټيټ کړئ ټيټه وويي لا نور
ځو مري سپک سوي يو دبل په تله
آيا تر دغه سپکو ويي لا نور؟
پخپله سر و کړکي دي وروڼه
په غم ککړ، ککړ وويي لا نور
بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړيدلي ژړه وويي لا نور
خپل خوږ وو چي بيگانه په خوښ سيي
بل خوږ ولي، خوږ وويي لا نور
زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وويي لا نور
جوړي مو نه کړې آبادۍ وځان ته
آبادۍ چيري نړه وويي لا نور
ريښا په خپل غم مصيبت کې دوب دئ
ندئ انصاف چي زغو ويي لا نور

کفن کښ

چي يو څه سي د ژوند کار سره پتليس
بيا پکښي باسي تر ځي يو ابليس
کله کله په اميد سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پټوخ وايسي تقيس
چي څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چي هر څه لري هغه بيا وي خسيس
هيڅ دروغي اميد مکړه د هغو نه
چي وړاني يې وي لوستلي په تدريس
يم د ظلم په سکنجه کي وړغلی
د قوي لاسو په زور سره يم پريس
د امتاع د کم ځای و بولم يارانو
چي برليک نه امريکا وي نه انګليس
ريښا هسي کفن کښ کس ته حيران دی
چي يې وکيښ د شهيد څخه کميس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلي کړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ایستل دي
د رېښتیا د صداقت لاره ځني پاته
لیري، لیري اوګوښه ځني تېر بېزه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږځوي سباته
له دروغو اسلام هرڅوک منع کړی!
خصوصاً د رواغان نه ښایي ملاته
د دروغو مزل لنډ وي دا متل دی
په میدان کي ژر راوزي ورېشتیاته
بې حیاته د حیا امید ونکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته
وي ساته په صداقت پاکیزګي کي
خدایه!حقه لاره وروښیې رېښاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرگریو د گگر

د ماتول‌وار يې خوړلئ، پرکله د اتحاد دئ
ما غزه تيت زري، زري سوه، کاږي وارې داستاد دئ
پښت له پښته بياتر زويه، دئ افغان اولس نېکخويه
پر ميدان يې کلي لغړي، دادکم يزيد ايداد دئ
نه مؤمن غوندي زړه سوی نې کړي، نه انسان غوندې خپلوي کړي
زړه يې سخت لکه ډبره، داخاصيت يې دجلاد دئ
که پابنده د قران دئ، که يې خوی د مسلمان دئ
که خبر په سود، زيان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بڼ يې وکيښ دخوش ښو، ريشه کش معانيد ينو
چې بنا پر ښياد نه وي، تعمير خوشي بې بنياد دئ
پې يې ايښئ د توږل کړي، ښه ستون چپه کيدل کړي
تر هغوچي نرئ کيږي، وفولاد لره خراد دئ
پر دکه خم چې د آساقي وي او ترخوچه نگئ باقي وي
نشئ به ملاقي وي، خماري ته پرنه داد دئ
چې بگړی يې د اسلام وي، خو په نيت د دويادام وي
که هر څوملا امام وي، هسي پټ لکه صياد دئ
د مغزو به څه ښادي وي، چې يې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ريښا زړګی ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بدنیتي دي، یوتربله بد بیني دي
تربګني دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي دکمه راغله؟
دبې وسو پرحق چوردئ، شبخوني دي
اولادونه دکم دو، دي دانه خوره
دمرغانو په شان ورکي پلرګني دي
نیک اعمال ولي بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پردښتوګرزیدل کله تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ څوکورني دي
خلګو څه کوئ؟ پرکمه خوارهي یاست؟
پردې لاري خورا ډیري دیدني دي
"ریشا" وګوره پرشاوخوانظرکړه
درته پاته چي لاڅوپس ګردني دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پرزې چې مغازې دا سلحو سته
وبشر ته نوبتونه د مـرگو سته

که مرمۍ لـه ماخطاسي پروړو منبلي
په ضربه کې کله وخت د نښانو سته

استعمال د اسلحو باید جارې وي
په تعطیل کې یې تړل د فابریکو سته

انسانان چې یو د بله سره وژني
برخه نسته تنها ګټه د پیسو سته

اوکه نه نو وړونه ولې دښمنان سي
په هرجنګ کې پټ لاسونه د پردو سته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
وبشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دې دنیا لذاتخان لره غواړي
وریښا ته صرف نعمات د جنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

ځمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکې سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره

لاړه ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودې پښې رهي یم د خولې خلا مو او لاړو سره

څوری د لار ختم سو نوکان خوږمه د لوږې څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره

ورک مي سو تما توبی نه گنډ غالۍ نه دیوال ښکاري
ورځي تېرومه د قبرو او کنډوالـــــو سره

وایستل گرانۍ د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړې غوړه صدرۍ یوه د جیبو سره

هیهات چي دا شړانده سترگې بیا د اوښکو وچې
هیهات چي په کټکي به وي ناویاني د مړو سره

ریښا د انسانو د خوښیو مزه تللې ده
شین پالیز پې لابڼ سو د اوښانو په گلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې د ومره کله سوځنده ده
لکه بڼ چې مې پر ژړه داور لمبه ده

غماز انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پورې خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لړګي نه یم جوړ شوی
ولې کښ زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر له درختې لاستی وړ کړی
د ریښو ځڅه چې قطع یې تنه ده

د غړومبې بې خلګ تول لړزېدله
پر راغلې نن د بیرې پرې لړزه ده

په غیرت یې د زمرې نوم وګټی
د بانبې پنجه یې ښځه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډبره ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چا څه وړکه لاره او کوڅه ده

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته ندئ يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چي يا وچ وي، يا په بېخ کي وي اره
وچه دړخته بيرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
دچرسي زويه د ګټې اميد مکړه
د هغو څه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه دړلودئ
چغالان ورځي پر دړ او پر ښخره
دلېوه څخه غټ مزونه لا بيريزي
چي له ښنګه ځني پورته کړي بره
زه ريشاء د هغه چاڅه ډير بيريږم
اسلحه چي يې وښنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وشنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبري کړي
زړه کې یې ساتلي پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګي راواړوي
پوهه سمه چې تن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چې یو ځل تر غاښونولاندي کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندي رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وربښیمنه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اوبي
هغه د ریشا د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاري خـاړلـې
په نصیب مي گورستان یا زېرخانه سوه

چي هوس د پروازو راته پیدا سـو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه

نابوبره د صیاد په دام کي گیر سوم
بهانه راته د دام یوه دانـه سوه

یا به مرگ اوس قبلوم، یا به یم غلـی
اقرباء راځخه ولاړه بېگانه سوه

عقل هوښ راځخه تللی لېوني یـو
دا په دي چي مشران مو دیوانه سوه

صدقه مي خزاني نسوې د خپلـو
هستي واړه د پره دیو نذرانه سوه

آئینه غوندي رښتیا نسم ویلی
درواغان مي په دنیا کي افسانه سوه

د تعمیر په امید ما وي لیځي نغښتي
د ریشاء د پلاړ کوند غالی ویرانه سوه

بې پرزو موټر

چې د رست عمر یې تېر کړی په مزو وي
پر بل چا یې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عیاشۍ خوب نه کېږي
خوب یې نه وړي چې بستر یې د اغزو وي

تېر واته دي که د کار هیله ترې وسي
چې سوی (لوی) په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکار سي ښکار ولی
ځکه غلی، ناست چولوته د خرو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غتو آوازو وي
چې د ژرندې پل یې څرخي پر سر باندې
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوړته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
دا کاروند یا دیږ یا د بیزو دي
هر موټر چې بې ډرېوره وي، ولاړ دئ
خصوصاً چې بیا بې تیلو، بې پرزو وي

رښتیا صبر تحمل د رته په پکار دئ
که په ژوند کې درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بې دین غمــازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږي د نازه

څونه څو کلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغــازه

ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه يې تر آخره بهره منده له امتيــازه

تا که ځان پټ کړئ دئ د طلســم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څومره يې چمبازه

څه توری واخلـه د جانان بې اعتماده يې
مالره د خپل جانان د وصل درګاه بازه

خوار ریشاد په عشق کي که څونه څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چې ترسترګومې د یار اوربل جل بل سو
اور د مینې مې د زړه په کور کې بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مې وروسته پیاله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتې بیابان راته انګار دی
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو
د حباب ترچتر لاندې مې اتزاغ دی
د سکروټو په باران کې مې منزل سو
هیڅ نسخې مې د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پرځای ګولۍ راته اجل سو
ریښا ستا لا آینده ژوند ته امید دی
چې پر زړه د غشو واړی مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان ږشې یې وسوځ په لمبوکي
په کنډرې کي پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي یې ورکړه بېگانه ته
اوس د بل پردرولاړ دئ ژړغوني
هیواد ټوله په لمبوکي سوځل کېږي
پاته نسود ادې پر سر پړوني
هیواد وال دي ترخپر ولاندي سوي
پرلوزانه چوکه جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي یې ګوتي سره ایښې
وکوتي ته کرول د توپک نوني
چي د جنګ لمبې یو لږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اورلړوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدي مي اېسي ساده ډله برګ پټلوني
رېشاء ناست په لنده بله ږړخانه کي
پر پښو دړد دئ لګېدلئ لکموني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ ته کړکنډي

شړمښان يوارپسه کړي انډي
څني وڅغلوي هر يو خپلي ونډي
انسانان هم څني دي ليوه صفته
څغلوي دوړور د ماله څخه پلنډي
د حلال مالو پي نه وکړله څکه
ډکي خيټي د حرامو تنډي تنډي
چي د خولې او د زړه لاره يوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقيب لس ګرايه بدتر تر شړمښانو
عاشقان يې پسي واخستل سالنډي
و منزله ته رسيده هغوته ګران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کړکنډي
د ريشاء اوږده منزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لارې ده ته لنډي

تماشه يي کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
څو يکښي و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسه ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دي ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريشاء د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمــــرده
بنادي ولاړه خلګ ډېر دي غمــزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې، جوړ یې کړی د ځانه درنـــده ؟
مړیده یې د انسان په غوښونسي
چا پید اکړه دا د غوښو خورنــده؟
وړونه ولې یو تربل ترلـــه وتلي ؟
رسوایي ده، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلګ چي مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پــرده
ویړه خوله د خندا نسته شنډي بوځي
غمجن حال دی، نه خوښي سته نه خنده
ریښائ ناست د بې وسۍ څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کي شـــرمنده

ټوله دی دئ

بیگانه ته یي ښندي خپل ورور یي مړ کړی
په عالم کي شرمنده سو ځان یي خر کړی
هست و نیست یي واړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ یي ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره یي اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه یي اولاد ته ځان منګوړ کړی
د بابا عزت یي وپلوره په جهل
ځان یي نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړ کي بنارسي جتي پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر د غم ګډ کړی
د هیبته یي زمریان لا لرزیدله
نن یي ولي ځان بابنې لره کوکړ کړی؟
په پاکۍ کي یي قدم څه ته وانه خیست
تر پخوا یي لا میدان په غم ککړ کړی
ټوله ته یي غره مسه په کردار دي
ریښا بنه سوچي اصلي ننر دي پرکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پړوني باندي تاوان کړه
نني ته د سبا وعدې بيان کړه
چي سبا سوتياري د تيښتي نيسه
آماده و استعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بلکه پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
ته ودی په مطلب بنه سره پوهيږی
بېچاره خلګ په ځان پوري حيران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جايز دی
پر بهر خبر د خدای، حديث، قران کړه
که په پټو مخفلوکي هرڅه لــــخ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تنبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دی
چي د خلګو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدای مخلوق ځان لره غواړې
ريشاء ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لوېږي

که سېلۍ اوري که سوځم په لمبوکي
که خندا کړم د ژوندیو په قبروکي
واړه دي دئ په ما هسي چاړي کاندي
تېروم ژوند زه د عشق په مرحلوکي
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
بېره نکړم که تېرېږمه په سپوکي
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالوېږي ژر په پښوکي
څوپېش رَومي خپل جانان وېلی نه دئ
غمازا کله شمېرمه په سړوکي
زما د عشق مِس معلوم سوي دي ویاړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردوکي
په رښتینی عشق چي زما ګل رخ خبر سو
رېښا ګرزه د ګلانو په باغچوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څلور پنج
د سرونړو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګی یې ورته پرېښود پرګړونج
طلايي خښتي یې وړي په عوض کي
ورکوي وچه تمکه لکه اسپنج
د بابا غوښې یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن شوی
چي ساده مسائل دېر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ دېر په عذاب کړی
سوه د هر یوه ښه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
څغلوي ژر اوسني پخواني ګنج
یوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چي یې وېچي مغزی، پښې وآرنج
ریشاء هيښ ناست دئ په چرت کي نه پوهيږي
وړي له دغسي ناخوالوڅخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پر چاپې د عتاب سترګي کړي غتي
هغه دم هغو په پښو کړلي چَوتي
نه اسلام، نه شهامت دی، نه غیرت دی
چي د ورور په غوښو وو هي سَمَتي
دا ښکار ندی چي پر لار، لار دي لټ کړي
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه دکه د حلال رزقه مـــزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د ورور د سر په بیه لنګی غواړي
خدایه! مه کړې راپر سر هسي خرتی
پر کاغذ باندي مي وکښې خوخبري
هسي پروتي وي په زړه کي لکه ختي
دا بیتونه د ریشاء که چتیات بولي
نادانانو اعتراف وکړه په مَتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورستې هګۍ

لو ګيله د زوروروتخه کيږي
چې وې نکړ د کمزورو لاس نيوی
د تورزنوشمله ورو غيرت ندی
چې کوي د ورور پر حق باندې تيری
چې ملت بې ترخپل ځانه پوري هيروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فيصلې بې نتيجې وې
پکښې ګډ چې په خيرن زړه سوسري
چې ترڅرګې څوک ورستې هګۍ کې لاندې
اميد مه کوه چې وباسي چيچې
مسلمان که ترنامه زيږه اوږده کړه
پر شکمن يم که بې لنډ وونيم ګزی
د خالې اوبو به څوک کوچي وانه خلي
د غرکې چې هر څونه وي شرپې
ريشاء هغه وخت خپل ځان بختوربولي
که بې وکۍ د تيريو مخ نيوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاړې دي اخستې ده بندیزې — فکر وکړه دغه لاړ د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زنــدۍ ده
پر دې تموله غوړولې مستان ګرځي — زمانه نن د سوځي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه — خلوتګاه وړ فقیر ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته پښه نا جوړې د ساېندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — زندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرو نولو

نه ورځم د یار کوڅې ته نه ورځم — توري جولې هلته تګ و د و کوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — درکي د جانان ولاړ عو، عو کوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم — لاړکي رقيبان راته پېشر وکوي
يار مي د زړه کينت ته ورلوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږود روکوي
کله يې د حق آواز تر خوله خيژي — دوی لکه ميناوي کمکچوکوي
ډېر، ډېر د رواغان مي اورېدلي دي — پوه يم بيا پر نور و وعدو خوکوي

نسي رسېدای ريشا تر يار پوري
څو چې جلا دان د سرو لـوکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نشته ماشومان بې تربیه سوه　　مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه
تربیه د وړو کوچنګ دئ یا بنګټل دي　　مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه
په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي　　په ډېرو سره ولي دیوانه سوه
جهالت ورځ تر دا بله ورځ ډېرېږي　　خوی خصلت یې د حیوان اُد بوده سوه
پلار یې وزي د روپو وتو لېدو ته　　اولادونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه
انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو　　هم یې ناسته هم خبرې د شوده سوه
د ریشا د خولې چې هر اوف، آه، اوزي　　پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

د غه حال دئ

غوښې خوري د خلګو په جرئت سره　　وینې یې څښي په ډېر لذت سره
نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي　　خېټه به یې و موښلي د چت سره
ورځ را ځي چې لږ انفلاق وکي　　څېرې به لړ شین سي په شدت سره
وې پلورل د پلار هډوکي وپلورل　　را یې نیوئ جهل په عزت سره
مه کوئ د خدائ وروی ته وګورئ　　ګورئ تو له حال ته په دقت سره
دا د هوښیارانو کار زه نه بولم　　ګډه بې عقلي د حماقت سره
چا چې د بېوزلو حقوق لاندې کړه　　ځئ به بندي غاړې د ذلت سره
چا که مظلومان لوږې ته پورته کړه　　دا دئ ریشا ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي موږ چېچيان ايستلي
زما په خيال چي دا دنيا وړسته هګۍ سوه

ځليدونکي ځلا ورکه سوه تياره سوه
له محفله شخه پوړته ماړدنګۍ سوه

ترانې د عشق به هر چا ږغولې
خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چې له سره راشوه شخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانه توره روسۍ يا پرنګۍ سوه

څوک دي ولي په وينا وونه پوهيږي
ريشا، ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

داڅه حال دچې ژړيږي کونډي رنډي
ديوي هغتي ناوياني سولي کونډي

د چاپښې لکه چخلي دي ډنګري
د چاپنډي، پنډي، نوري هم سوي پنډي

نااهلان په دغه حال پوري خندا کا
عاقلانو ورته وچيچلي شونډي

خلګ نه ګوري وبدي آينده ته
وجواب ته يې نيولي خولي دي منډي

ټول اولس پر دي لمبله نه ځائيږي
پر لمنه لمبله نه سي لوېي غونډي

چي چمري يي د خپل کامه پوتولي
د هغو چهري عالم ته سوي برنډي

د غفلت تلتک يي کش کړي پر سر باندي
ژړي تلي يي راووتې تر شنډي

ريشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لاري و ځغله په منډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړیو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ   بل ته اړیو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړئ   لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو   په هستي کي یو ښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه   مګر نوړيي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي   د هوا څخه غوټي وهي پرې زاغ
خولي دي مندي د زړه حال ویلای نسو   موږ د بل تر نظر یو لکه اُلاغ
ولي اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟   راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړي   ریشاء وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي   نه خپل کېږي تر څو مینه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسیږي   چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره تړي وي پرانستي   په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري   مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله   بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پر بې وسو، زوره ور کوي ظلمونه   د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشاء غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی خوږین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د مینې لار په وینو او پاشلې کړه
اوس د ډېرې خونریزۍ روند په نظریم

د زړه وینې مې د خولې څخه فوران کړې
کږ مژګانو یې وهلی په خنجریم

سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تېر تر مال و سریم

سپې رقیب د یار له دره فراري کړم
د هغې ورځې تر اوسه دربدریم

چې په سپینه ورځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولې هسې غلو ته خوش باوریم

له درباره چې آشنا نا آشنا باسي
زه ریښا به تر هغو د بل پر دریم

بې فائيدې مجلسونه

يو سړئ وې د تو پو په ويشتو ستړئ
بل په ځغاسته پر د ښتو، بيابانو ستړئ

چا شپه تيره کړه په چوړ پسې روان دئ
د هغې خواد ګونې په ړاوړ وستړئ

چې لرې بې همد خواست لاس بل ته نيسي
سوناد اريز يار تو په نقلو ستړئ

څوک جامونه يې پر بې چښنې تشيرزي
څوک کا ګل لره د بام په کاسو ستړئ

څوک په شام پارس مخ زيره خيشته کړي
بوټ پاليش والا په بوټ وموزو ستړئ

شپه او ورځ يو ځاى وبل ځاى ولې منډي
هر هيڅ په بې فايدې مجلسو ستړئ

دې ستړيا وو کې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وې په ډکو کامو ستړئ

وريشانه هوسايي نده ورپاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکي غوښتني

پناه را کړه د شیطان د وسوسو . حب مي و باسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نا اهلو د جلسو
انساني خوي و نه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام و کولي کار یي د نسو
چي تیر نه وزم د نا کسو په وینا و و . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
د ریښا د تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاو ده سوه
یو د بل په میدان کي سره سره سوه

د غرور ه څخه بیا پر مستي را غله
حقیقت په سترګو نو یې پرانده سوه

چا و دوی ته د نشي پیکاري ور کړه
چي مستي یې د مورلي په ږغیده سوه

لګه مز د بل د عوت ته حلا لیږي
غامي پري مذ بو حانه یې غورځیده سوه

په خوبي مواد لر لیچي یې ما غزه دي
په وینستوب کي څملیدلي د بیده سوه

د ریښا لر زانه ږغ محفل ږغن کړي
دا ږغن آوازې سوره سر بنده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ور زغ کړم؟

هډیرو کې موږ وچاته کړو ورنارې
ساکښ نسته چې دخلګو ناره واوري

موږ دخپلو پښتر فتو لاړې څارلې
شاوخوا سوې راته بندې تو له لاري

چې رشتیا سې اوس په هیڅ چا باور نسته
د باور دلاري ملـه سو له بې لاري

ګرم وسرد حالات پر موږ باندې تیریږي
سپیني سرې ستر ګې چې وو ینم خونکاري

باوله مې رابلل د رنځ علاج نـته
اوس به خو رم پر ککرې د ګوسو واري

خوراډیرې د امید وعدې بې راکړې
نن پر خپلو وعدو کرېږ سو له ناګاري

در یشا حیات ګرې په ګرې مرګ دي
چې دړه ټخـه یې څې دوینو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کمه رهي يو؟

ومزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تګ کې به پښونه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کې توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مې بنده
د مرګ لور ته زخمي زړه سوی ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کې د ساربان دی
اختيار نسته چې چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کې دوړې، هيسته لرو بر ځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دی
ترلمر خرکه ناخبره بې باور ځم
زما رېښا څه د سفر لوري ورک سوی
چې پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تولـــه
نن به روان سي کـه پرون پاتـه سو

چا زرغوني درختي د بڼد وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر شلورو ورځي
د بل یو لاس اویو یې وروڼ پاته سو

انسانیت د افغـانـانـو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سو

انسانان ځي روان پر مخ دي ړهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریشا نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان
ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان

هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي
بلل کیږي په یوه نوم د افغان

افغانان د دې هیواد میراث خواره دي
ځکه ټوله د دې خاورې دي بچیان

اشغال ګر غواړي چې دوی سره جلا کړي
چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان

لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بیل کړي
پدې توګه یې کمزوری کاندي توان

بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي
د بشر د غوښو وږي شرمښان

افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي
د دښمن په دسیسو دې پوه کړي ځان

د یووالي اسلحه خورا کاري ده
په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان

که بقا غواړي ملي وحدت یې شرط دئ
بې یووالي تدریجي مرګ ته روان

یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي
د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریشا خبرې هر شنوا غږاوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغالیان سوو

راته پېښې دې هره ورځ نوې سړه دردد توره مخو سکروګاز کړم ګرم، سرد
لګوړنه سړه دردې او سرچرخي دهزړه مې رېږ دې د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوایي سوم تکهاړې مې په سر کښېترغوزوې تمکان باسي مرد نامرد
د کوټې یاران مې واړه هوایان دېو کومک ته پیدا نسو بل همدرد
آرام نلرمه په سرکې مې برچې ځيسرچرخیو کړم د ژوند ټخه دلسرد
چې يې ووینم تورمخي بدمې ایسيزغالی کړم د تورمخو سکروګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار يزمچې اخیستې سړه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند ځیر تبر کړيد سکرو مخ به وي توره په عمل کرد

ړنګ زردي به و ریشا ته سرخرویي وي
که یوځل يې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چي ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي ړښتني

ترچولو چي د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي نندارچيان دي بهرني

که د مرګ سګلی د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګر هو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې نښو د فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړئ خوني

چي کوڅه د يار په اوښکو اوپاشي کړي
لري هسي تروې اوښکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دئ
سل کلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ودرته ملنګان وي
چي پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ډکه
له ښايسته د رېشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوړي، هم ډبري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا یې ډېر چټک پر هواري خوري
د لاښو په تلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبیعت یې دی چې هره مرداري خوري
اشتها چې یې د حرص په ښورکي راغله
مرداري لا په خوړا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دی په ژوندون کې
یو په زور بل یې په ډېره هوښیاري خوري
څوک کوار، کرار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوراېې تلواري خوري
ریښتیا شکه د حرام خوړو ونکړي
حرام خور آخر پر سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته گوري

لا مړ نه دئ چي پر سر يې کيږي واړي
لا يې نه ويني چي ويني وهي داري

نامردان وي چي پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې سترګي خونکاري

ښنګه زړه دئ چي دوړور په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انډاړي

دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چي يې ښځي، نر وهي دغم کوکاري

دا دکم چپاول ګرو چپاول دئ
چي په سينه وړ څ نيولي يې دي لاړي

پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کيږي
تماشاکړي په کلکين کي تر هنداري

ريښا، داسي تګاري په ستر ګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداي پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میرې

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړې سوه
عقیده وکي پښته داسې کمزورې سوه
که په هر قسم خوش مرې پیداکیږي
د ده نکرې تولېده یې رنځورې سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دې چې ورکه مو، ورور ورور ېسوه
کیسه برندې د بل د جیب یې کاږي
که څوک ځیر سي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو ګونې په شاوړي و داوړي یې
حمالي ده چې یې نوم سوداګرې سوه
سرمایې د خپل هیواده تښته باسي
وا ولس ته پاته خود دربدرې سوه
حساب ورک دی محاسب دی ناخبره
ګډوډې، بې حسابې ګلګل میرې سوه
ریښا خپل ځان دي په لږ سره قانع کړه
ډیرول یې و بل چاته مزدورې سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل وپردي نه پېژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي وخپل وژني
زړه کې چې یې بل داوړ لمبه سوله
څوچې زړه یخ نکې سل وشل وژني
کله سته تو پیر پرې د انسان حیوان
خره وژني، غوايي، انسانان سل وژني
ډک توپک سنګدل انسان چې واخستۍ
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني
دوست ودښمن کله توپک پېژني
نه یې په پوښتنه نې توکل وژني
هر توپک ومرګ لره جوړ سوی دی
کله ډیر عاقل کله پاګل وژني
ورک دي وي توپک دکتارو سره
څکه تش لیدل یې ریشا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وسه یو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سوو چې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود د وس د اړانو ناخیرې وي
پر موږ شهیري د ړوبې مال یو په لسه

مچمچې که څوک چیچې دا دې عسل دئ
شات خو چانه دې اخستي له مګسه

سې
چې بې وسه د خپل وس په جال کښېنې با
خدایهٔ وباسې کلهې د دوی له نسه

په یوه آذان یوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضې یې ولاړ وي بې اودسه

یو څوا خوږئ زموږ د پاره پیدا نسو
په دې لویه کوړنۍ کې یو بې کسه

ړیشائ بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فریاد و نه یې ړاوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اسراف کلبې نه چلیږي

کوز بار کله ترمنزله پورې رسیږي
تر هدفه پورې پر لارې چېرې کیږي
که کوټه سکه دې ور کړه وصراف ته
کلپې کله پر صراف باندې چلیږي
د رشتیا د باغو درختې وې پر باره
د درواغو درختې وچې سې رژیږي
که د بله بې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتیږي
چې پر لوتو باندې پوړته پوخ دیوال سي
د بقاء امید ترې مه کوه نړیږي
د خولې لار او د زړه لار چې یو نه وي
اقرباء لا د هغو تمخه بېلیږي
ته دې یربند وایې ریښاء کوردي ودان سه
خو تر تا ستا مخاطب بنده په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړې کړی مور مړی بیا به یاد نسي
غرونړیدی بیا به ایستادنسي
غم یې پر کور توره لیکه وکښله
دومري غم زده، سوچي به ښادنسي
ډیرو نامردانو ډیر نامراده کړل
دا نامراده زړونه به د مراد نسي
یو وار چي سقوط سو اعتبار دچا
بیا به دوهم ځل د اعتماد نسي
یو ځل چي په مرګ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ایجاد نسي
اوس یې سالګرې د مرګي یاد لري
ژوند یې باید پس له دې پیاد نسي
سرپټ کړه ریشا په رنګت وژاړه
شوغمخور پیدا د دې هیواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطري

راته پاته ډيري بدي خاطرې دي
په غوږو کي د وحشي حيوان ناري دي
په ليدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره يم چي داخنګه قوارې دي
د خبرو مجال نه دئ راته پاته
يا د لاس او يا د سترګو اشارې دي
د غمجنو وښکو سيل پرمخ بهيږي
د زړګي د وينو پوره ته فوارې دي
د علاج دارو بي نه دئ پيدا سوئ
طبيبان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په داد خدائ رسيږي ريشا خواره
نور دي څوله کو ښښنو بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

مخامخ چې درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دې سترګې سوې نه وي، بدګويي يې پس شا وي
هسې خلګ منافق وي، چې زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم دې سره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نشته، وې دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي ترونی، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مه شه
باطني خوی و خصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وينا، عمل يې دوه دي، يو د بل سره جلا وي
هميشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دې دريښا" وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت خښتنان طمع دچا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ، کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کې به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چې د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم ورکړه وړیا نکړي
خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږد لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کې تر پښو لاندي
او پرخپلو لاسو ، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښي
په دړواغو دا خبره ریښا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ ګل

چې پر لاړ ځي برګ ګل يې ځوروي
په پره دې اشاره خپل يې ځوروي

برګ ګلو يې پر سر او رونه بل کړه
مغز جوش وخوږ کوګل يې ځوروي

برګ ګل که وي څو ورځې زغمل کيږي
په کلو کنداغ وهل يې ځوروي

بيګانه وويې خپلوان دي بد راه کړي
چې رشتيا سي ګواکي بل يې ځوروي

حق دئ چيري چې خپل ځان ورله تسليم کړي
د سوتي په زور منل يې ځوروي

ولې برګ، برګ ورته ګوري، خو انسان دئ
له دې لاري څه وتل يې ځوروي

د وجدان دادګاه که هر چيري پيدا سوه
ريښا هم ورځې چې تل يې ځوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه انګور چغال وهي

څوک چې يې پر مېږ هم يې پر نال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه ښه انګور چغــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وې غواړه
څوک بيا مخامخ دي ســـرمال وهي
چا ډامبري لاړ په چڼو وړانه کـــړه
بل بيا کښېنت ته مڅکه په دوپال وهي
ماغوښته تعمير دو منزلـه کـــړمـه
سړای میانځ کې جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوي کوتوال وهــــي
غلئ سه ريشا فرياد وچاته کړې
تا خو هم پره دئ هم انديوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پړ ورځې

پښې هغه کږ دیو ته بیانه ورځې
زړه چې یې هابرګ کوټه کوټلۍ دئ

لیرې په دوربین کې وړ معلومه سوه
توری دې کږ دئ کلی وتلئ دئ

نه بلیږي اور په دې نغریو کې
دلته دوږخې اور لګېدلئ دئ

پاته، تشه، توره سوله دامینه
میږي، او ښان نسته تللئ کلی دئ

دلته پرلابنو باندې کارګان ګرځي
شاوخوا اتڼ یې اچولئ دئ

بیا به هغه دې مینې ته رانسي
یو ځل چې کوټه ورغورځېدلئ دئ

ځي د ښامار ارخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا چیچلی دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آينده نتيجه

هر ډول مستيي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډږی په چاوهلای سي
تا نن دبې وسو واک اخيستی دی
تو له په يوه وندر تړلای سي
تا د ميادې لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نيولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
ليري و نږدې هدف ويشتلای سي
لوی کراته بازۍ چالاکي لري
هر ځای خپل حريف راڅملولای سي
حرص دي نه مړيږي چي هر څونه خوري
هر څه په سرابنتوب سره خوړلای سي
ته که آينده ته نظر واچوی
څنګه نتيجه ځني ايستلای سي
وبنيه ريښا، چي دا ته څوک بنيي؟
ما ته دا بنيلي رابنوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موزکان

کښېږدی ځرتلکي موزکانــوتــه
دا دبیت المال رشوت خورانوتــه
وې نیسیٔ ترخته عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګانې خـائینانوته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغورځوئ فـرش وصادقانـوتـه
چاکه د ملت په سرسوداکول
مه ورکوئ ســو دې تاجرانوته
چاکه حقیقت په توپک وویشتې
تینګه چکه ورکړئ جا هــلانوته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار وخادمانـوته
نن ورځ رېښا هرملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې ړنګه کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پېتې دې لاندې کړې په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوږخ له سخته اوره؟

په ژوندوني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه زموږ د پوره

د سیسې دې زما د ځګې، باغ کړې جوړې
تا کړه لاندې زه دې واېستم د کوره

ولې دومرې بې غوږې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د ږېشا، ذره د خروښه غلبلي دي
د فشار حمله بې واستوي تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library